

ІННОВАЦІЇ В ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Шароватова О.П.

Національний університет цивільного захисту України
sharovatova.elen@ukr.net

З розвитком цифрових технологій потужним інструментом підтримки напрямів професійної діяльності фахівця з охорони праці стає штучний інтелект. За твердженням експертів галузі, вже сьогодні штучний інтелект можна застосовувати для вирішення комплексу питань, серед яких: оцінка та прогнозування ризиків на робочих місцях; [розробка чеклистів](#) з безпечного виконання робіт; підготовка матеріалів для проведення навчання та інструктажів; розробка питань для перевірки знань нормативно-правових актів з охорони праці; проведення та аналіз аудиту стану охорони праці; розробка та оновлення поточної документації; розслідування та аналіз нещасних випадків та інцидентів; планування комплексних заходів, встановлення нормативів безпеки та гігієни праці для підвищення наявного рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійних захворювань, аваріям; планування і контроль роботи (щоденна, щомісячна, квартальна) фахівців галузі з пріоритетністю завдань.

Відтак, вміючи використовувати переваги штучного інтелекту і набуваючи однієї з базових компетентностей сучасних спеціалістів, фахівець з охорони праці може підвищити власну професійну продуктивність до функцій декількох працівників. Серед першочергових і найефективніших кроків - обробка великого обсягу документообігу, оптимізація паперової роботи; щодо навчання персоналу з питань безпеки - створення інтерактивних модулів, підготовка презентацій для візуалізації навчальної інформації та змісту інструктажів, можливість створення навчальних планів під будь-яку професію не тільки з урахуванням специфіки виробництва, а й з урахування досвіду працівників; щодо оцінки та прогнозування ризиків - аналіз шкідливих та небезпечних факторів на робочих місцях (якщо для оцінки ризиків збирається величезна кількість інформації, а карти оцінки ризиків містяться на декількох аркушах, штучний інтелект згенерує інформацію у декілька рядків) [1].

Отже, інновації, які змінюють підходи до системи управління охороною праці, надають нові можливості для вітчизняних підприємств: менше ризиків - більше безпеки (автоматизація знижує людський фактор, потенційні небезпеки виявляються на ранніх етапах); економія часу та ресурсів (робочі процеси стають більш ефективними, звільняється час для інших важливих завдань); відповідність міжнародним стандартам (вихід на міжнародні ринки та співпраця з іноземними партнерами) [2]. Але при цьому технологічному вдосконаленні, впровадженні штучного інтелекту має бути й етично обґрунтованим, з урахуванням прав та інтересів працівників.

В умовах сьогодення Міжнародна організація праці визначила гасло Всесвітнього дня охорони праці як «Революційні підходи до здоров'я і безпеки: роль ШІ та цифровізації на роботі». Така думка підкреслює, як цифрові технології та штучний інтелект, не маючи свідомості та сумнівів, трансформують системи охорони праці, відкриваючи нові можливості для підвищення безпеки та охорони здоров'я працівників, водночас звертаючи увагу на нові виклики – психосоціальні навантаження, економічні проблеми, кібербезпеку.

Використані джерела:

1. Дрозд В. Можливості використання штучного інтелекту в охороні праці. URL: <https://pro-op.com.ua/article/17264-mozhливosti-vikoristannya-shtuchno-go-intelektu-v-okhoroni-pratsi>.
2. Цифровізація охорони праці: майбутнє, яке починається вже сьогодні. URL: <https://hes.group/hes-space/czyfrovizacziya-okhorony-praczi-majbutnye-yake-pochynayetsya-vzhe-sogodni/>